

RECENZE:

HRUBÝ, P., 2011: Jihlava – Staré Hory.

**Archeologický výzkum středověkého důlního,
úpravnického a obytného areálu v letech 2002–2006.
Příspěvek ke studiu středověkého rudného hornictví.**

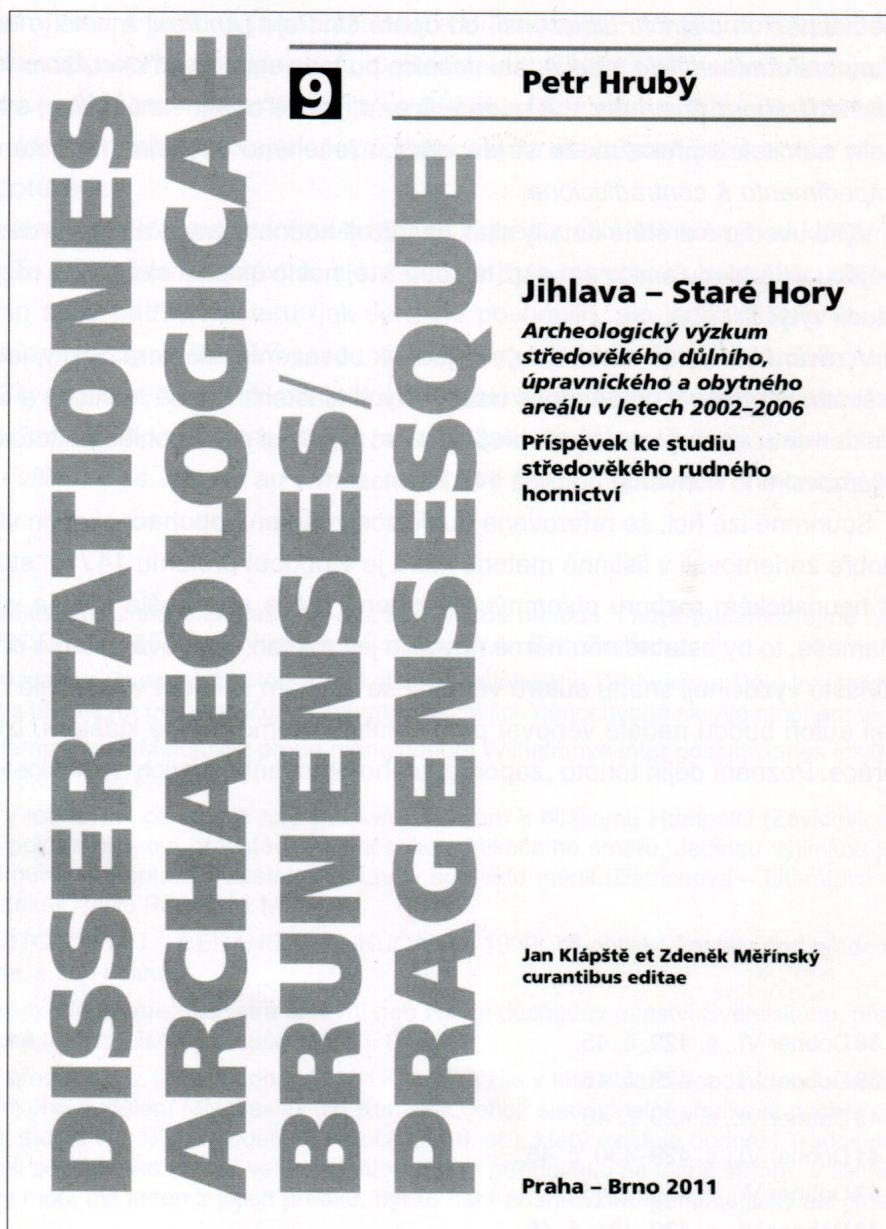
Jihlava – Staré Hory (Iglau – Altenberg).

**Dissertationes archaeologicae Brunenses/Pragensesque 9,
ed. Jan Klápště a Zdeněk Měřinský, 307 stran, 5 příloh. Praha – Brno.**

DAVID ZIMOLA

Dlouho očekávaná souhrnná publikace výsledků archeologických výzkumů hornické aglomerace ve Starých Horách u Jihlavy vyšla jako devátý díl řady disertačních prací, které vydává Univerzita Karlova v Praze spolu s Masarykovou univerzitou v Brně (editoři: Jan Klápště a Zdeněk Měřinský). Autor a zároveň vedoucí všech záchranných archeologických výzkumů na území Starých Hor u Jihlavy v 21. století vychází ze své disertační práce, kterou obhájil na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v roce 2010 (<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/24443/2042727/>, staženo 29. 12. 2012).

Studie se primárně zaměřuje na archeologické doklady těžby a zpracování rud na tzv. starohorské dislokační zóně, především na její severní část – tzv. Starohorský couk, kde se nacházel v období 13.–14. století těžební, úpravárenský a sídlištní areál. Po vymezení tématu a geografického rámce se autor zabývá archeologickým a historickým montánním výzkumem v Evropě, který člení podle rudních regionů a báňských revírů. V této kapitole zúročil nejenom studium evropské literatury především z německy hovořících

oblastí, ale také výstupy mezinárodních konferencí zaměřených na výzkum montánních památek, z nichž důležité místo zaujímá konference a sborník Stříbrná Jihlava. Dále následuje shrnutí montánně archeologického výzkumu Českomoravské vrchoviny se zaměřením na Jihlavsko, v jehož rámci popisuje přírodní prostředí a historickou topografii. Následují nezbytné definice metod výzkumů důležité pro stanovení směru bádání. Podrobně je zpracována topografie a reliéf Starých Hor. Autor podává přehledný soupis jednotlivých archeologických objektů, rozdělených podle účelu a využití na stopy po důlní prospekci a těžbě, úpravě rud a obytných, případně hospodářských areálech. Samostatnou kapitolu tvoří hmotná kultura členěná podle materiálů a využití při hornických činnostech, příp. v domácnostech obyvatel aglomerace. Jedná se o vyčerpávající přehled jednotlivých movitých nálezů, který by si do budoucna zasloužil ještě podrobnější vyhodnocení a především srovnání s nálezovými soubory jiných středoevropských báňských lokalit. Vyvrcholením práce jsou kapitoly „Vyhodnocení“ a „Závěry“, v nichž autor vyhodnocuje podle druhů nálezů a funkcí objektů rozpoznané archeologické struktury, jako např. důlní nebo obytné areály. V závěru zasazuje starohorskou aglomeraci do kontextu jihlavského rudního obvodu a srovnává ji s nedalekým městem Jihlavou. V této části studie je čtenář poučen především o pro výzkum montánních památek důležitém výzkumu jihlavské radnice a výrobně distribučních vztazích mezi jihlavskými hornickými řemesly.

Po vydavatelské stránce je práce dobře zpracovaná ve velkém formátu na křídovém papíře. Větší formát svědčí obrazové publikaci archeologických ploch a tabulek nálezů. Nedostatečně kvalitně jsou ovšem vytištěny velkoplošné přílohy. Celkově publikace není důležitá jen z pohledu regionální archeologie, ale také představuje významný příspěvek ke studiu středověkého rudného hornictví ve středoevropském prostoru. Pro širší regionální veřejnost by v budoucnu mohla vyjít i v „populární“ podobě.